2020-ci il fevralın 9-na təyin edilmiş Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinə seçkilərdə vətəndaşların seçki hüququnu pozan hərəkətlərdən (hərəkətsizliklərdən) və qərarlardan şikayətlərin araşdırılması məqsədi ilə Mərkəzi Seçki Komissiyasının nəzdində yaradılmış ekspert qrupunun üzvü Bəxşeyiş Əsgərovun Mərkəzi Seçki Komissiyasına daxil olmuş 15 yanvar 2020-ci il tarixli, 19 saylı müraciət üzrə

RƏYİ

Bakı şəhəri **17 yanvar 2020-ci il**

Mən, ekspert qrupunun üzvü Bəxşeyiş Əsgərov 2020-ci il fevralın 9-na təyin edilmiş Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə (Milli Məclis) seçkilərdə 95 saylı Tərtər seçki dairəsi üzrə təsdiq olunmuş namizəd Xudiyeva Aynurə Əjdər qızının Mərkəzi Seçki Komissiyasına daxil olmuş 15 yanvar 2020-ci il taixli 19 saylı yazılı müraciətini araşdıraraq müəyyən etdim:

Müraciət Azərbaycan Respublikası Seçki Məcəlləsinin 112-ci və 112-1-ci maddələrinin və "Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Seçki Komissiyasına və dairə seçki komissiyalarına seçki hüquqlarının pozulması ilə əlaqədar şikayət və müraciətlərin verilməsi və onlara baxılması qaydaları haqqında" Mərkəzi Seçki Komissiyasının 12 avqust 2008-ci il tarixli, 11/53-2 saylı qərarı ilə təsdiq edilmiş (23 iyul 2010-cu il tarixli 15/58-6 saylı və 19 oktyabr 2012-ci il tarixli 5/16 saylı qərarları ilə dəyişikliklər edilmiş) Təlimatın tələblərinə uyğun və nəzərdə tutulan şikayətvermə müddətində verildiyindən icraata qəbul edilmiş və araşdırma aparılmışdır.

2020-ci il fevralın 9-na təyin edilmiş Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə (Milli Məclis) seçkilərdə 95 saylı Tərtər seçki dairəsi üzrə təsdiq olunmuş namizəd Xudiyeva Aynurə Əjdər qızı 2020-ci il yanvarın 15-də Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Seçki Komissiyasına (Mərkəzi Seçki Komissiyası) yazılı müraciət edərək həmin seçki dairəsi dairə seçki komissiyasının onun namizədliyinin qeydə alınmasından imtina edilməsi haqqında 13 yanvar 2020-ci il tarixli 5/21 saylı qərarını mübahisələndirmiş, həmin qərarın ləğv edilməsini, pozulmuş hüquqlarının bərpa olunmasını və namizədliyinin qeydə alınmasını xahiş etmişdir.

Şikayət Azərbaycan Respublikası Seçki Məcəlləsinin (Seçki Məcəlləsi) 112-ci, 112-1-ci maddələrinə və "Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Seçki Komissiyasına və dairə seçki komissiyalarına seçki hüquqlarının pozulması ilə əlaqədar şikayət və müraciətlərin verilməsi və onlara baxılması qaydaları haqqında Təlimat"a uyğun olaraq Mərkəzi Seçki Komissiyasının nəzdində fəaliyyət göstərən ekspert qrupunun üzvü tərəfindən icraata qəbul edilmiş, araşdırılaraq bu barədə rəy verilmiş və Komissiyanın iclasında baxılmışdır.

Namizəd A.Ə.Xudiyeva müraciətində qeyd etmişdir ki, 2020-ci il fevralın 9-na təyin edilmiş Milli Məclisə seçkilərdə 2020-ci il yanvarın 9-da namizədliyinin irəli sürülməsi ilə bağlı 95 saylı Tərtər seçki dairəsi dairə seçki komissiyasına müraciət edərək müvafiq sənədləri təqdim etmiş, sənədləri qəbul olunaraq ona bildiriş təqdim olunmuşdur.

Dairə seçki komissiyasının 10 yanvar 2020-ci il tarixli iclasında namizədliyinin irəli sürülməsi təsdiqlənərək ona imza vərəqələri verilmiş, özü və nümayəndələri elə həmin gün saat 18:00-a qədər seçki dairəsinin ərazisində seçicilərdən 500 (beş yüz) imza toplamış, saat 19:00-da imza vərəqələrini təqdim etmək üçün dairə seçki komissiyasına gəlsə də, orada heç kəs olmamışdır. Növbəti gün, yəni yanvarın 11-də 95 saylı Tərtər dairə seçki komissiyasına gəlmiş və namizədliyinin qeydə alınması üçün təqdim etdiyi sənədlər saat 11:00-da qəbul edilmişdir.

O, imza vərəqələrini saat neçəyə qədər təqdim etməli olması və seçki dairəsində günün hansı saatına qədər imza vərəqələrinin qəbul ediləcəyi barədə məlumatsız oldu-

ğunu əsas gətirərək, üzürlü səbəbdən gecikdiyini və növbəti gün gəldiyini göstərir və hesab edir ki, təqdim etdiyi imza vərəqələrində olan seçici imzaları və digər müvafiq sənədlər Seçki Məcəlləsi ilə müəyyən edilmiş qaydalara uyğun toplanılmış və təqdim olunmuşdur, bu da namizəd kimi onun qeydə alınması üçün əsasdır. Lakin dairə seçki komissiyasının onun yuxarıda qeyd etdiklərini, əlil olmasını və yeddi saat ərzində seçicilərdən 500 imza toplamasını nəzərə almadan hüquqlarını pozan əsassız qərar qəbul etdiyini iddia edərək həmin qərarın ləğv olunmasını tələb edir.

Araşdırma ilə əlaqədar ərizəçi ilə əlaqə saxlanılmış, araşdırma və iclasda iştirak etmək, həmçinin digər hüquqlarının olması izah edilmiş, onun araşdırmada və iclasda iştirakı təmin olunmuşdur.

95 saylı Tərtər seçki dairəsi dairə seçki komissiyası müvafiq seçki sənədləri tələb olunaraq tədqiq edildi. Müəyyən olundu ki, dairə seçki komissiyası A.Ə.Xudiyevanın namizədliyinin qeydə alınmasından imtina edilməsi haqqında qərarını onunla əsaslandırmışdır ki, 2020-ci il yanvarın 9-da dairə seçki komissiyasına müraciət edərək deputatlığa namizədliyini irəli sürmüşdür.

A.Ə.Xudiyevanın təqdim etdiyi sənədlər elə həmin gün dairə seçki komissiyası tərəfindən qəbul olunmuş və ona bildirişin təsdiq edilmiş surəti verilmişdir. Onun namizədliyinin irəli sürülməsi dairə seçki komissiyasının 10 yanvar 2020-ci il tarixii iclasında təsdiqlənərək namizədə imza vərəqələri təqdim olunmuş və atmalı olduğu növbəti addımlar ətraflı izah edilmişdir. A.Ə.Xudiyeva 10 yanvar 2020-ci il tarixdə saat 10:30 radələrində dairə seçki komissiyasına gələrək özünə xüsusi seçki hesabı açdırdığını bəyan etmişdir. Komissiyada Seçki Məcəllənin 91.1-ci maddəsinin tələbləri A.Ə.Xudiyevanın nəzərinə çatdırılmış və bildirilmişdir ki, o, imza toplamağa seçki hesabı açıldıqdan 24 saat sonra başlaya bilər. Əks halda, bu, qanunvericiliyə zidd olacaqdır.

Namizəd A.Ə.Xudiyeva Seçki Məcəlləsinin 58.1-ci maddəsinə əsasən namizədliyinin müdafiəsi üçün toplanmış seçici imzaları olan imza vərəqələrini və digər sənədləri səsvermə gününə ən azı 30 gün qalmış, yəni 10 yanvar 2020-ci il tarixdə saat 18:00-dək dairə seçki komissiyasına təqdim etməli olduğu halda, tələb olunan müddətdə lazımi sənədləri təqdim etməmişdir. O, növbəti gün 2020-ci il yanvarın 11-də saat 11:00 radələrində dairə seçki komissiyasına gələrək imza vərəqələri və digər sənədləri təqdim etmək istəmişdir. Ona sənədlərin təqdim edilmə müddətinin ötürüldüyü bildirilmiş, komissiya üzvlərinin və özünün iştirakı ilə bu barədə akt tərtib edilərək təqdim etdiyi sənədlər qəbul edilmişdir. Sənədlərin vaxtında verilməməsi barədə tərtib olunan aktın surəti A.Ə.Xudiyevaya təqdim olunmuşdur. Qeyd olunanlar nəzərə alınaraq Seçki Məcəlləsinin 58.1-ci və 91.1-ci maddələrinə əsasən müddət ötürüldüyü üçün A.Ə.Xudiyevanın namizədliyinin qeydə alınması qeyri-mümkün hesab edilmişdir.

Araşdırma ilə həmçinin müəyyən olunmuşdur ki, 95 saylı Tərtər seçki dairəsi dairə seçki komissiyası bu qərarı qəbul edərkən namizədin qeydə alınması üçün imza vərəqələrinin dairə seçki komissiyasına təqdim olunması üçün qanunvericiliklə müəyyən edilmiş müddətin ötürüldüyü barədə qanunun normasını düzgün tövsif tətbiq etsə də, doğru hüquqi nəticəyə gəlməmişdir. Belə ki, “Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə seçkilər zamanı təsdiq edilmiş deputatlığa namizədin müdafiəsi üçün seçici imzalarının toplanması və dairə seçki komissiyasına təqdim edilməsi qaydaları haqqında Təlimat”ın 2.3-cü bəndinə görə dairə seçki komissiyaları imza vərəqələrini Azərbaycan Respublikasının Seçki Məcəlləsində qeyd olunan müddətdə saat 9:00-dan 18:00-dək qəbul edir. Qanunvericiliklə müəyyən edilən müddətdən sonra təqdim olunan imza vərəqələri qanunla müəyyən olunmuş müddətdə verilmiş imza vərəqələrinin doğurduğu hüquqi nəticəni yaratmır. Dairə seçki. komissiyası bu halı öz qərarı ilə rəsmiləşdirməlidir”. Buna görə də dairə seçki komissiyası A.Ə.Xudiyevanın namizədliyinin qeydə alınması məsələsinə baxmalı deyil, məhz bu halı öz qərarı ilə rəsmiləşdirməli idi. Göründüyü kimi, namizədliyin qeydə alınması məsələsinə baxmaqla dairə seçki komissiyası Seçki Məcəlləsinin və müvafiq təlimatın tələblərini pozmuşdur.

Beləliklə, dairə seçki komissiyasının qərarı əsassız və qanunazidd olduğundan A.Ə.Xudiyevanın müraciətinin həmin qərarın ləğv edilməsi hissəsində qismən təmin edilməsi, dairə seçki komissiyasının sözügedən qərarının ləğv edilməsi və dairə seçki komissiyası tərəfindən qanunvericiliklə müəyyən edilən müddətdən sonra təqdim olunan imza vərəqələri ilə əlaqədar seçki qanunvericiliyində nəzərdə tutulmuş müddəalara riayət edilməsi ilə bağlı göstəriş verilməsi üçün hüquqi əsaslar yaranmışdır.

Seçki Məcəlləsinin 112.9-cu maddəsinə görə yuxarı seçki komissiyası aşağı seçki komissiyasının qərarını ləğv etmək, məsələnin mahiyyəti üzrə qərar qəbul etmək və ya məsələyə yenidən baxılması haqqında göstəriş vermək hüququna malikdir.

Yuxarıda göstərilənləri əsas götürərək, Seçki Məcəlləsinin 19.4-cü, 28.2-ci, 59-cu, 60-cı, 112-ci, 112-1-ci, 147-ci, 148.1-ci maddələrinə və "Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Seçki Komissiyasına və dairə seçki komissiyalarına seçki hüquqlarının pozulması ilə əlaqədar şikayət və müraciətlərin verilməsi və onlara baxılması qaydaları haqqında Təlimat"ın 1-ci, 2-ci, 4-cü, 6-cı və 7-ci hissələrinə əsasən **r ə y ə g ə l d I m:**

1. 2020-ci il fevralın 9-na təyin edilmiş Milli Məclisə seçkilərdə 95 saylı Tərtər seçki dairəsi üzrə təsdiq olunmuş namizəd A.Ə.Xudiyevanın 15 yanvar 2020-ci il tarixli 19 saylı müraciəti qismən təmin edilsin.

2. 95 saylı Tərtər seçki dairəsi dairə seçki komissiyasının 13 yanvar 2020-ci il tarixli 5/21 saylı qərarı əsassız və qanunazidd olduğuna görə ləğv edilsin və həmin dairə seçki komissiyası tərəfindən qanunvericiliklə müəyyən edilən müddətdən sonra təqdim olunan imza vərəqələri ilə əlaqədar seçki qanunvericiliyində nəzərdə tutulmuş müddəalara uyğun addım atılsın.

3. Rəy qəbul edildiyi andan 18 saatdan gec olmayaraq dərc olunsun (internet saytına yerləşdirilsin) və surəti müraciət etmiş şəxsə göndərilsin.

Ekspert qrupunun üzvü **Bəxşeyiş Əsgərov**